

UCHWAŁA NR LXVII/79/2023
RADY GMINY ŁUKTA
z dnia 28 grudnia 2023r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łukta na lata 2024-2028.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 40, ze zm.), w związku z art. 17 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 1 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 901 ze zm.) oraz art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249, z 2023r. poz. 289, 535) **Rada Gminy Łukta uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Łukta na lata 2024-2028, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łukta.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr LV/73/2022 Rady Gminy Łukta z dnia 29 grudnia 2022r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łukta na lata 2023-2028.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024r.

Przewodnicząca Rady Gminy

Marta Drozdowska

Uzasadnienie

W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w świetle art. 6 ust.2 do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, a także w związku z wejściem w życie Uchwały Nr 205 z dnia 9 listopada 2023r., która ustanowiła Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 - zasadnym jest podjęcie Uchwały w sprawie przyjęcia *Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Łukta na lata 2024-2028.*

PRZEWODNICZĄCA
Marta Drozdowska

Załącznik do Uchwały
Rady Gminy Łukta
Nr LXVII/79./2024
z dnia 28 grudnia 2023 roku

**Program przeciwdziałania przemocy
domowej oraz ochrony osób doznających
przemocy domowej w Gminie Łukta
na lata 2024-2028**

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Definicja i specyfika przemocy domowej	6
2. Kontekst prawny i strategiczny przeciwdziałania przemocy domowej	10
2.1. Uwarunkowania prawne	10
2.2. Zgodność z dokumentami strategicznymi i programowymi	12
3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Łukta.....	15
4. Zasoby Gminy Łukta w zakresie realizacji Programu	16
5. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu	16
6. Zagrożenia w realizacji zadań	16
7. Założenia programu.....	16
8. Adresaci programu	17
9. Cele, kierunki i oczekiwane rezultaty działań.....	17
10. Monitoring Programu.....	20
11. Źródła finansowania.....	22

Wstęp

Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Łukta na lata 2024-2028 został opracowany, aby zwiększyć efektywność wysiłków podejmowanych przez lokalne służby społeczne, zarówno publiczne, jak i niepubliczne na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Dokument został podzielony na dwie części. Pierwszą stanowi diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Łukta. Źródłem danych ilościowych były przede wszystkim sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie, Zespołu Interdyscyplinarnego w Łukcie oraz sprawozdania z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łukcie. Do analizy przyjęto perspektywę lat 2022-2023 (stan na dzień 15.12.2023r.), oraz wyniki diagnozy problemów społecznych wynikające z badania przeprowadzonego w ramach Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł - w Zespole Szkolno Przedszkolnym w Łukcie.

Drugą część Programu stanowią założenia wdrożeniowe, służące rozwiązywaniu problemu przemocy domowej, które łączą interdyscyplinarne procedury, metody i narzędzia stosowane na różnych poziomach: profilaktyki, interwencji, terapii i kompensacji. Nieodzownym elementem Programu jest rozwój współpracy pomiędzy podmiotami tworzącymi gminny system pomocy i wsparcia, ponieważ bez współdziałania osób, instytucji i organizacji nie będzie możliwe osiągnięcie efektu synergicznego wzmacniającego cele i oczekiwane rezultaty programu.

1. Definicja i specyfika przemocy domowej

Przemoc jest zjawiskiem dość powszechnym we współczesnym świecie. Występuje w różnych sferach życia, w mediach, w codziennym funkcjonowaniu wielu osób. Potocznie utożsamiana jest z brutalnością, okrucieństwem i przestępczością, częściej kojarzona z jej fizycznymi przejawami, pozostawiającymi widoczne ślady. Definicje przemocy są różne. Najczęściej wskazuje się na relację między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły, utrudniając tym samym samoobronę osoby pokrzywdzonej. Przemocy nie należy utożsamiać więc z agresją, ponieważ różnią się one asymetrią siły – w przemocy występuje ona zawsze po stronie sprawcy, a w przypadku agresji jest zrównoważona¹.

Na potrzeby niniejszego dokumentu można przyjąć definicję, w świetle której przemoc definiowana jest jako „intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody”². Charakteryzuje się ona następującymi cechami:

- ma charakter intencjonalny, co oznacza, że działania sprawcy są świadome i celowe, służą uzyskaniu kontroli i bezwzględnej posłuszeństwa;
- jest rodzajem relacji, charakteryzującej się przewagą sprawcy nad ofiarą, przy czym ta przewaga może mieć charakter psychiczny, fizyczny, ekonomiczny, społeczny czy kulturowy oraz sprzyja poczuciu bezkarności sprawcy i zarazem bezradności ofiary;
- jest relacją, w której sprawca podejmując działania lub zaniechując ich, narusza prawa i dobra osobiste ofiary, takie jak prawo do szacunku, ochrony zdrowia czy kontaktów z rodziną;
- powoduje szkody fizyczne i psychiczne oraz wywołuje cierpienie u osoby doznającej przemocy.

Szczególny przypadek stanowi przemoc domowa – przede wszystkim z tego względu, że zachodzi najczęściej pomiędzy bliskimi sobie osobami, stając się niejednokrotnie elementem ich codziennego życia. Definicja ustawowa przemocy domowej została zawarta w art. 2 ust 1 pkt 1) *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej*. W jej świetle stanowi ona jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

¹ J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, Wrocław 2017, s. 15.

² <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/6-co-to-jest-przemoc>.

W w/w ustawie zdefiniowano także osobę doznającą przemocy domowej oraz osobę stosującą przemoc domową. W świetle tych definicji za osobę doznającą przemocy domowej można uznać następujące osoby, wobec których stosowana jest przemoc domowa:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej. Osoba stosująca przemoc domową to natomiast osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec wymienionych osób.

Pojęcie przemocy domowej zastąpiło dotychczas stosowane pojęcie przemocy w rodzinie poprzez uchwalenie i wejście w życie *Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw*. Zmiany wprowadzone tą ustawą były gruntowne i dotyczyły wielu wcześniejszych zapisów, co spowodowało konieczność nowego spojrzenia na zjawisko przemocy.

Przemoc domową można analizować z różnych perspektyw. Z punktu widzenia moralności przemoc jest złem, ponieważ stanowi krzywdzenie słabszego. Główne sankcje w tym przypadku polegają na potępieniu ze strony członków społeczeństwa, a także na sankcjach własnego sumienia sprawcy. Psychologiczny aspekt obejmuje natomiast bezradność i cierpienie ofiary, a także odsłania mechanizmy wewnętrzne sterujące przemocą i procesy interakcji, zachodzące między sprawcą i ofiarą. Perspektywa społeczna wskazuje na obyczaje i postawy, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać oraz na zaangażowanie sił społecznych i wpływ na sprawy publiczne³.

Z punktu widzenia prawa, przemoc domowa stanowi przestępstwo. W świetle artykułu 207 *Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny* znęcanie się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Jeżeli ofiarą znęcania się jest osoba nieporadna ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny to wymiar kary wynosi od 6 miesięcy do 8 lat, a w przypadku szczególnego okrucieństwa za ten czyn przewiduje się karę pozbawienia wolności od roku do 10 lat. W świetle kodeksu karnego, jeżeli następstwem znęcania

³ J. Mellibruda, *Charakterystyka przemocy w rodzinie*,

https://www.niebieskalinia.pl/przewodnik_ustawa/poradnik_-_eksperti_radza/01._Jerzy_Mellibruda.pdf

się jest targnięcie się na życie przez ofiarę, to wymiar kary pozbawienia wolności zwiększa się do przedziału od 2 do 12 lat.

Przemoc domowa nie pojawia się nagle – jest procesem, ma charakter cykliczny oraz tendencję do powtarzania się i eskalacji. Można tu wyróżnić trzy podstawowe fazy. W pierwszej narasta napięcie i agresja ze strony sprawcy, natomiast ofiarę ogarnia niepokój i stara się oddalić zagrożenie. Druga faza to gwałtowna przemoc, w której z nieistotnej przyczyny dochodzi do wybuchu agresji, przy czym ofiara z jednej strony odczuwa przerażenie i bezradność, a z drugiej stara się uspokoić sprawcę i ochronić siebie oraz najbliższych. W trzeciej fazie sprawca, zdając sobie sprawę z tego co zrobił, próbuje znaleźć wytłumaczenie i usprawiedliwienie dla swojego zachowania, ma poczucie winy, przeprasza i obiecuje, że taka sytuacja więcej się nie powtórzy, a ofiara ufa, że był to tylko incydent. Faza ta nazywana jest fazą „miodowego miesiąca”, jednak po niej znów następuje faza pierwsza, nierzadko silniejsza niż poprzednia⁴.

Przemoc domowa może przyjmować różnorodne formy. Są to w szczególności:

- 1) przemoc fizyczna – zwrócona przeciwko fizyczności człowieka, niosąca ryzyko uszkodzenia ciała poprzez takie zachowania jak np.: popychanie, potrząsanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie, rzucanie w kogoś przedmiotami, przypalanie, topienie;
- 2) przemoc psychiczna – zmierzająca do poniżenia ofiary, zastraszenia, pozbawienia wiary we własne możliwości; obejmuje wszystkie działania (z wyjątkiem użycia siły fizycznej), służące obniżeniu poczucia własnej wartości, wywołaniu stanów lękowych i zaburzeń osobowości oraz zahamowania procesu osobistego rozwoju, takie jak np. szantaż emocjonalny, manipulacja, śledzenie, nękanie telefonami, wysyłanie anonimów, nagabywanie;
- 3) przemoc seksualna – polega na zmuszaniu ofiary do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej, a także na zachowaniach sprowadzających ją do roli obiektu seksualnego, poprzez np. niechciane dotykanie, szczygnięcia, klepanie, żarty i gesty upokarzające seksualną naturę drugiej osoby;
- 4) przemoc ekonomiczna – obejmuje działania służące ograniczeniu swobodnego dysponowania pieniędzmi i własnymi dobrami bądź dostępu do dóbr wspólnych; może polegać np. na odbieraniu pieniędzy, kontrolowaniu wydatków, zmuszaniu do proszenia o pieniądze czy uniemożliwianiu podjęcia pracy.

Wśród innych form przemocy można wskazać także zaniedbanie, polegające na nie zaspokajaniu podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych osoby; przemoc symboliczną, czyli narzucanie sposobu rozumienia rzeczywistości oraz cyberprzemoc, czyli przemoc z użyciem nowoczesnych technologii, najczęściej telefonów komórkowych i internetu.

Wokół przemocy domowej krąży wiele mitów i stereotypów, które utrudniają zarówno rozpoznanie tego zjawiska, jak i przeciwdziałanie mu. W ich świetle przemoc jest m.in.:

- przedstawiana jako prywatna sprawa każdej rodziny, w którą nikt z zewnątrz nie powinien się wtrącać;
- sprowadzana tylko do przemocy fizycznej i utożsamiana z jej widocznymi skutkami w postaci ran, siniaków i złamań;

⁴ J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy...*, s. 17.

- obecna tylko w środowiskach patologicznych, w których są również uzależnienia, ubóstwo, bezrobocie;
- niewystarczającym powodem do tego, by rozstać się z partnerem/ką, szczególnie jeśli w związku są dzieci, których dobru rozstanie może zagrozić;
- powodem do wstydu dla ofiary, do którego nie powinna się przyznawać ani tym bardziej komuś żalić, niejednokrotnie traktowana jako winna temu, że doznaje przemocy.

Powyższe mity i stereotypy nadal funkcjonują w wielu środowiskach, a ich bezpośrednią konsekwencją jest ukrywanie przemocy przez jej ofiary, m.in. ze względu na związek emocjonalny ze sprawcą, obawę przed ostracyzmem społecznym czy brak wiary w możliwość zmiany sytuacji. Tymczasem konsekwencje mogą być bardzo poważne. Przemoc destabilizuje bowiem funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, powodując z jednej strony bezpośrednie szkody w sferze zdrowia fizycznego i psychicznego, takie jak uszkodzenia ciała, zaburzenia psychosomatyczne, depresję czy stany lękowe; a z drugiej strony długotrwałe negatywne konsekwencje takie jak brak poczucia własnej wartości, wycofanie społeczne czy ubóstwo.

Istotne szkody przemoc domowa może przynieść dzieciom. Wskazuje się tu przede wszystkim na urazy i obrażenia, które mogą prowadzić do niepełnosprawności; problemy zdrowotne z włączeniem zahamowania rozwoju, chorób płuc, serca i wątroby, deficyty poznawcze, odbijające się na osiągnięciach szkolnych; konsekwencje psychologiczne i emocjonalne (poczucie odrzucenia, zaburzenia przywiązania); zaburzenia traumatyczne; brak poczucia bezpieczeństwa; naruszoną samoocenę; problemy zdrowia psychicznego (zaburzenia lękowe i depresja, próby samobójcze) oraz zachowania ryzykowne, takie jak uzależnienia, wagarowanie, zaburzenia rówieśnicze czy zachowania kryminalne⁵.

Jednym ze źródeł wiedzy o przemocy w rodzinie i przemocy domowej, w tym skali tego zjawiska i jego specyfiki, są badania społeczne. Badanie zlecone przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2019 roku wskazuje natomiast na to, że aż 57% Polaków doświadczyło przynajmniej jednej z form przemocy, przy czym na pierwszym miejscu uplasowała się przemoc psychiczna, której doświadczyło 53% ankietowanych, natomiast przemocy fizycznej doznało 23% respondentów.

Tematyce przemocy wobec dzieci poświęcony jest raport „Przemoc w wychowaniu. Między prawnym zakazem a społeczną akceptacją. Monitoring Rzecznika Praw Dziecka”. Analiza występowania przemocy w zachowaniach i doświadczeniach respondentów posiadających dzieci pokazuje, że przemoc jest często obecna w praktyce wychowawczej w polskich rodzinach. W prawie połowie badanych rodzin wykorzystuje się tzw. klapsy, w niespełna jednej piątej dziecko może otrzymywać „łanie”. Rodzice ujawniający zachowania przemocy wobec własnych dzieci to najczęściej osoby po 40 roku życia, o niższym wykształceniu, posiadający więcej niż dwoje dzieci, oceniający swoją sytuację materialną jako złą, a także samotnie wychowujący dzieci. W świetle przywołanego raportu niemal dwie piąte badanych Polaków opowiada się za tym, że postępowanie z dzieckiem jest sprawą prywatną rodziców, nawet w sytuacji, gdy stosują oni wobec niego kary fizyczne. Dominują tu mężczyźni, osoby starsze, mieszkańcy wsi oraz osoby niżej wykształcone. Więcej niż co dziesiąty badany zadeklarował brak reakcji na sytuację przemocy.

⁵ E. Jarosz, *Przemoc w wychowaniu. Między prawnym zakazem a społeczną akceptacją. Monitoring Rzecznika Praw Dziecka*, Warszawa 2015, s. 24.

2. Kontekst prawny i strategiczny przeciwdziałania przemocy domowej

2.1. Uwarunkowania prawne

Zadania państwa w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób jej doznających mają swoje źródło w *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* W świetle jej art. 18: „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”, natomiast zgodnie z art. 71 ust. 1 „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.” Wyjątkowej ochronie Rzeczypospolitej Polskiej podlegają ponadto prawa dzieci, albowiem „każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją” (art. 72 ust. 1).

Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 02 kwietnia 1997 (Dz.U.1997, nr. 78, poz. 483),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy domowej(tj. Dz. U. 2021 poz. 1249, z 2023r. poz.289, 535).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 901 ze zmianami).
- Ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023r., poz. 1426 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (tj. Dz. U. 2023r. poz. 171 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 1138 ze zmianami.),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. – Kodeks cywilny (tj. Dz.U 2023, poz. 1610 ze zmianami)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. 2020 r. poz. 1359 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023r, poz. 2151),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023r., poz. 172),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023r. poz.1870 ze zmianami),

Program jest spójny z:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (uchwała RM nr. 205 z dnia 9 listopada 2023r. MP poz.1232)

2. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łukta na lata 2018-2026 (Uchwała Rady Gminy w Łukcie Nr XLIV/244/2018 z dnia 28.02.2018. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łukta na lata 2018-2026)

Kluczowym aktem prawnym jest cytowana wcześniej ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Określa ona zadania różnych organów państwa, w tym jednostek samorządu terytorialnego, w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej, a także wobec osób ją stosujących. Zgodnie z art. 1 ust. 2 przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej

W świetle art. 6 ust. 2 tejże ustawy do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach nią zagrożonych;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, w tym jej przyczyn i skutków oraz metod i form pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zgodnie z art. 9 ww. ustawy, organy administracji rządowej i samorządowej współdziałają z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi. Mogą m.in. zlecać realizację zadań określonych w ustawie z zastosowaniem trybu przewidzianego w *Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*.

Zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej gmina realizuje w szczególności poprzez zespoły interdyscyplinarne, powoływane przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. W ich skład wchodzi przede wszystkim przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kościoła rzymsko-katolickiego, innych związków wyznaniowych, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi; mogą to być również prokuratorzy, przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej lub innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, a jego zadaniem jest, w świetle art. 9b ust. 2 ustawy, tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, głównie poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;

- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

W świetle art. 9a ust. 10, w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, Zespół interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. Robi to niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni robocze od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. W jej skład wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji, mogą być tu również m.in. pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystent rodziny, nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagog, psycholog, terapeuta.

Istotne w zakresie uregulowań prawnych w obszarze przeciwdziałania przemocy jest określenie w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej procedury „Niebieskie Karty”, w oparciu o którą podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Zgodnie z art. 9d ust. 2 obejmuje ona ogół czynności, podejmowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Szczegółowe zasady jej stosowania zawiera *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”* (tj. Dz. U. 2023 poz. 1870).

2.2. Zgodność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Obok uregulowań prawnych, które wytyczają ramy możliwych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, należy również uwzględnić założenia dokumentów strategicznych i programowych różnych szczebli, wskazujących główne cele i kierunki polityki społecznej w tym obszarze. Należy jednak wskazać, że obowiązujące obecnie dokumenty strategiczne i programowe odnoszą się zarówno do przemocy domowej jak również przemocy w rodzinie, ponieważ zostały przyjęte w czasie sprzed przyjęcia i wejścia w życie omówionej już zmiany ustawy.

Kluczowym dokumentem w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej jest *Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030* przyjęty Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r., która wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce, natomiast cele szczegółowe sformułowano następująco:

- 1) **zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,**
- 2) **zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej,**
- 3) **zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,**

4) zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców. Są to:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna: obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej: obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), a także do służb i podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową: obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, a także do służb i podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W dniu 5 stycznia 2021 roku Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął do realizacji *Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2026*. Cel główny tego Programu to „Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim”. Jego realizacji mają służyć cele szczegółowe:

- 1) Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
- 3) Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.
- 4) Podniesienie kompetencji i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 5) Wzmacnianie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim.

Problematyka przemocy w rodzinie została również uwzględniona w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łukta na lata 2018-2026*. *Strategia* jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Łukta, w szczególności zaś grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem głównym tego dokumentu jest zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych dla osób i rodzin w Gminie Łukta, służące ich rozwojowi, wzmocnieniu potencjału oraz aktywności. Zjawisko przemocy domowej zostało ujęte w tym dokumencie jako jedno z głównych wyzwań strategicznych, tj. w **2 celu strategicznym jest** . „*Wzmacnianie zdolności rodzin do poprawnego wypełniania podstawowych zadań, zwłaszcza w sferze opieki oraz wychowania dzieci*”

Cele szczegółowe:

1. Wzrost kompetencji rodziców i opiekunów w zakresie wychowania dzieci oraz opieki nad osobami niesamodzielnymi (starszymi, przewlekle chorymi, osobami z niepełnosprawnościami).
2. Wzmacnianie pozytywnych relacji oraz poczucia stabilności i bezpieczeństwa w rodzinach.
3. Poprawa dostępu osób i rodzin, w szczególności doświadczających dysfunkcji i problemów opiekuńczo-wychowawczych, do specjalistycznej pomocy.
4. Zmniejszanie częstości występowania sytuacji trudnych, w tym przemocy domowej i kryzysów.

3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Łukta

Gmina Łukta jest gminą wiejską położoną w powiecie ostródzkim. Składa się z 19 sołectw. Zgodnie z danymi uzyskanymi z Urzędu Gminy w Łukcie na dzień 30.06.2023r. Gmina Łukta liczyła 4304 mieszkańców (+ 65 osób zameldowanych czasowo).

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarny w Łukcie wynika, że w roku 2022r. założono 9 Niebieskich Kart. W roku 2023r. (stan na dzień 15.12.2023r.) założono 8 Niebieskich Kart. Osobami doznającymi przemocy były najczęściej kobiety i dzieci, które są świadkami przemocy. Sprawcami byli głównie mężczyźni, w większości przypadków nadużywający bądź uzależnieni od alkoholu, w jednym przypadku sprawcą przemocy była kobieta uzależniona od alkoholu.

Ze statystyk policyjnych Posterunku Policji w Łukcie wynika, że na terenie gminy w roku 2023 (stan na dzień 15.12.2023r.) przeprowadzonych zostało 21 interwencji domowych. Dla porównania w roku 2022 przeprowadzonych zostało 25 interwencji domowych.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łukcie wynika, że w roku 2022 było 10 nowych zgłoszeń o podjęcie działań w stosunku do osób nadużywających alkohol, z tego 2 osoby podjęły terapię dla osób uzależnionych od alkoholu (w tym 1 osoba stosująca przemoc). Natomiast w roku w 2023 roku do dnia 15.12.2023 wpłynęło 10 nowych wniosków o podjęcie działań wobec uzależnionych, z tego 1 osoba podjęła terapię w trybie stacjonarnym i 1 osoba w trybie ambulatoryjnym.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie wynika, że wśród rodzin korzystających z pomocy w 2022 roku w 4 rodzinach występowała przemoc. W roku 2023 (stan na dzień 15.12.2023r.) z pomocy korzystały 3 rodziny, gdzie występowała przemoc w rodzinie.

W szkołach na terenie Gminy Łukta występują także przypadki przemocy fizycznej i psychicznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Przemoc fizyczna wyraża się kopaniem, szarpaniem, popychaniem. Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie się, poniżanie, wyzwiska. W 2023r. w ramach Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł przeprowadzono badania w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Łukcie celem uzyskania diagnozy problemów społecznych. Badania przeprowadzono wśród uczniów klas V-VIII Szkoły Podstawowej. Tematem badań było spędzanie czasu wolnego, uzależnienia, relacje w rodzinie, relacje rówieśnicze. Przeprowadzenie badania, a następnie analiza otrzymanych odpowiedzi pozwoliły na wysunięcie jednego głównego wniosku tj. że im starsze dzieci tym gorsze są relacje z rodzicami, co skutkuje szukaniem innych, często destrukcyjnych sposobów zaspokajania potrzeb przynależności, akceptacji i bliskości.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

4. Zasoby Gminy Łukta w zakresie realizacji Programu

- a) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
- b) Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy domowej oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie
 - Posterunek Policji w Łukcie,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - placówki oświatowe,
 - Gminny Ośrodek Kultury i świetlice wiejskie
 - Niepubliczny ZOZ Łukta
 - pielęgniarki środowiskowe,
 - organizacje pozarządowe,
 - parafie.

Lokalny system przeciwdziałania przemocy uzupełniają także inne instytucje. Są to w szczególności: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Morażu oraz Sąd Rejonowy w Ostródzie. Istotna może też być rola organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych, a także sołtysów i lokalnych społeczności.

5. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

6. Zagrożenia w realizacji zadań

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy domowej,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

7. Założenia programu

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy domowej,
- promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy.
- edukacja dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

8. Adresaci programu

Program skierowany jest do:

- ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- osób doznających przemocy domowej;
- osób stosujących przemoc domową;
- świadków przemocy domowej;
- służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

9. Cele, kierunki i oczekiwane rezultaty działań

Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Łukta na lata 2024-2028 skierowany jest do osób doznających przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy, a także do całej społeczności lokalnej. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy domowej oraz zwalczać niepożądane zachowania, konieczne jest wzmacnianie kompleksowości i spójności systemu wsparcia opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, w tym zwłaszcza różnorodnych form profilaktyki oraz dostępu do specjalistów.

Biorąc pod uwagę powyższe, jak również uwarunkowania prawne i programowe oraz diagnozę problemu wraz z określeniem zasobów lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Łukta, zdefiniowano cel główny oraz cele szczegółowe Programu. Zostaną one osiągnięte w wyniku realizacji zadań, których katalog uporządkowano według trzech kluczowych obszarów, którymi są:

- 1) profilaktyka i edukacja społeczeństwa w zakresie przemocy domowej;
- 2) praca z osobami i rodzinami doznającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową;
- 3) zadania, komunikacja i relacje wewnątrz systemu instytucjonalnego.

Zadania będą realizowane przede wszystkim przez podmioty wskazane w rozdziale 4. niniejszego Programu, w oparciu o wzajemną współpracę organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów, środowisk i osób fizycznych, z poszanowaniem godności osób wobec których będą podejmowane oraz uwzględnieniem szczególnej ochrony dzieci, w tym ich prawa do wychowania w rodzinie.

CEL GŁÓWNY

Ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Łukta

CEL SZCZEGÓŁOWY 1.

Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

CEL SZCZEGÓŁOWY 2.

Zwiększenie dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej oraz skuteczności oddziaływań względem osób stosujących przemoc domową

CEL SZCZEGÓŁOWY 3.

Wzmocnienie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej

W ramach każdego celu szczegółowego zostanie przedstawiony katalog działań zaplanowanych do realizacji w perspektywie lat 2024-2028. Jest to katalog otwarty, co oznacza, że jeżeli w czasie obowiązywania Programu pojawią się nowe pomysły, inicjatywy i przedsięwzięcia, wpisujące się w jego założenia, to należy je realizować bez konieczności aktualizacji niniejszego dokumentu. W każdym celu szczegółowym określono również oczekiwane rezultaty podejmowanych działań.

Cel szczegółowy 1.

Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

- 1) Realizacja kampanii i akcji społecznych służących podnoszeniu wiedzy oraz kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych, w szczególności w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przemocy domowej, w tym obalających stereotypy na temat przemocy domowej, opisujących jej mechanizmy oraz promujących metody wychowawcze bez przemocy.
- 2) Organizacja różnorodnych form edukacji i poradnictwa dla osób spodziewających się dziecka oraz rodziców i opiekunów, dotyczących w szczególności wzmocnienia funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec przemocy, wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.
- 3) Realizacja i włączanie się w przedsięwzięcia służące wzmocnieniu rodzin, edukacji rodzicielskiej oraz rozwojowi i zwiększeniu dostępności usług społecznych dla rodzin.
- 4) Realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, dotyczących przemocy domowej oraz zachowań agresywnych; ze szczególnym uwzględnieniem problematyki aktualnych zagrożeń, związanych z rozwojem nowych technologii.
- 5) Upowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy przez osoby doświadczające przemocy domowej.

- 6) Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy, służąca m.in. ustaleniu odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową.
- 7) Podejmowanie współpracy z kościołami lub związkami wyznaniowymi na terenie gminy, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich.
- 8) Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez te organizacje.

Okres realizacji: 2024-2028

Oczekiwane rezultaty: zwiększenie wiedzy społeczeństwa w zakresie przemocy domowej, zwiększenie wrażliwości społecznej, zapobieżenie powstawaniu mechanizmów przemocy w rodzinach doświadczających trudności w funkcjonowaniu.

Cel szczegółowy 2.

Zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy domowej oraz skuteczności oddziaływań względem osób stosujących przemoc domową.

- 1) Bieżąca diagnoza i rozpoznawanie przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych specjalistów, sytuacji rodzin i osób w kierunku identyfikacji i przeciwdziałania ryzyku przemocy domowej.
- 2) Rozwój poradnictwa specjalistycznego, tj. medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, na rzecz osób doznających przemocy domowej, a także programów terapeutycznych, terapii indywidualnej lub grupowej oraz pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.
- 3) Realizacja wsparcia socjalnego, asystentury rodzinnej oraz pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi i całymi rodzinami doświadczającymi przemocy domowej.
- 4) Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w tym punktu konsultacyjnego, ośrodków wsparcia i innych.
- 5) Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.
- 6) Stosowanie w uzasadnionych przypadkach procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
- 7) Stworzenie osobom doznającym przemocy domowej możliwości w organizowaniu grup wsparcia oraz grup samopomocowych mających na celu wzajemne wsparcie emocjonalne i wymianę doświadczeń.
- 8) Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- 9) Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych
- 10) Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, a także programów edukacyjnych i/lub wspierających dla osób, które je ukończyły.

- 11) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
- 12) Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Okres realizacji: 2024-2028

Oczekiwane rezultaty: zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej, zwiększenie dostępności różnorodnych form specjalistycznej pomocy, wzmocnienie oddziaływań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel szczegółowy 3.

Wzmocnienie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

- 1) Zwiększanie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego i pozostałych osób zaangażowanych w działania realizowane w ramach Programu, poprzez udział w szkoleniach, seminariach, wizytach studyjnych i innych działaniach edukacyjnych związanych z obszarem przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Wspieranie kadry specjalistów zajmujących się przemocą domową oraz interwencją kryzysową w postaci superwizji, pomocy psychologicznej, coachingu, grup wsparcia itp.
- 3) Organizacja interdyscyplinarnych spotkań, warsztatów, seminariów, debat i innych form wymiany doświadczeń w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.
- 4) Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi, m.in. w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wsparciu osób i rodzin dotkniętych przemocą.
- 5) Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Okres realizacji: 2024-2028

Oczekiwane rezultaty: zwiększenie kompetencji pracowników instytucji realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w gminie.

10. Monitoring Programu

Koordynatorem Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Łukta na lata 2024-2028, będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji. Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami. Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring

Programu dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jego ewaluacji, która dotyczy oceny efektów wdrożenia wyznaczonych zadań.

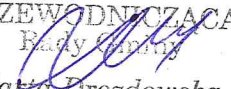
W terminie do 31 marca każdego roku Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawi Wójtowi Gminy Łukta sprawozdanie z realizacji Programu. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

Analiza poniższych wskaźników powinna być uzupełniona opisem działań zrealizowanych w ramach Programu w danym roku. Weryfikacji będą podlegać poniższe wskaźniki:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość
I.	1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu przemocy domowej 2. Liczba osób w rodzinach	
II.	1. Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” 2. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w ciągu roku 3. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” - w tym z tytułu ustania przemocy domowej	
III.	1. Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych 2. Liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych 3. Liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych	
IV.	1. Liczba interwencji domowych policji 2. Liczba interwencji, w trakcie których stwierdzono przemoc domową	
V.	Liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy wzięli udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, wizytach studyjnych i innych formach edukacji i wymiany doświadczeń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	
VI.	Liczba zrealizowanych kampanii społecznych Liczba punktów konsultacyjnych działających na terenie gminy Liczba przeprowadzonych diagnoz zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Liczba placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy Liczba lokali socjalnych przyznanych osobom doznającym przemocy domowej Liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w obszarze przemocy domowej	

11. Źródła finansowania

Działania zaplanowane w ramach *Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Łukta na lata 2024-2028* będą finansowane przede wszystkim z budżetu Gminy Łukta w zakresie działań realizowanych przez jednostki organizacyjne i pomocnicze w ramach swoich statutowych zadań. Środki na realizację zadań będą pochodzić również z budżetu państwa. Część z nich trzeba będzie pozyskać startując w konkursach, ponieważ w tej kategorii mieszczą się programy rządowe oraz programy ministerstw. Wśród głównych programów dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej można wskazać m.in. *Program Ośłonowy Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie*. Realizatorami programu mogą być także podmioty ekonomii społecznej, Fundacje, Stowarzyszenia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

Małgorzata Drozdowska